

**Jaarprogramma VTH Fryslân
basistaken 2024**

In opdracht van (de deelnemers)

Opgesteld door De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing
Postbus 3347
8901 DH LEEUWARDEN

Titel Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2024

Datum 24 oktober 2023

Status Ter bespreking in gremia FUMO-governance

Versie

_____

_____

Inhoudsopgave

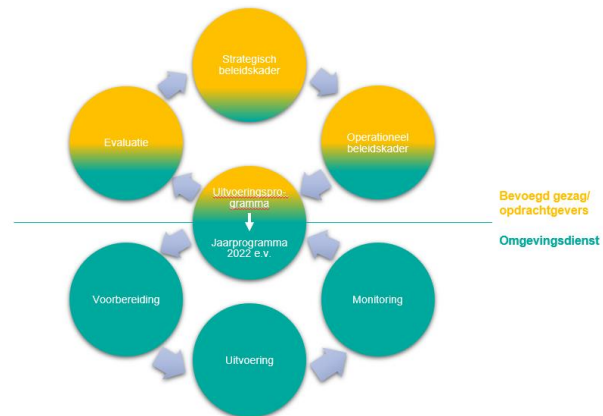
1.	Inleiding.....	4
2.	Kaders en uitgangspunten	6
3.	Ontwikkelingen	9
4.	Evaluatie 2022- vooruitblik evaluatie 2023	12
5.	Middelen en focus	13
5.1	Focus in toezicht.....	13
6.	Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2024	19
6.1	Regionaal programma (toezicht)	19
6.2	Lokaal programma	20
6.3	Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)	22
7.	Programma collectieve taken.....	23
8.	Monitoring, voortgang en evaluatie	26
9.	Afstemming en samenwerking	27
Bijlage 1. Begrippenlijst.....		28
Bijlage 2. Doorwerking VTH-beleid Fryslân		29

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarprogramma voor de basistaken. Dit 'Jaarprogramma VTH Fryslân Basistaken 2024' (jaarprogramma) gaat over alle basistaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân. Het jaarprogramma is onderdeel van de BIG-8 beleidscyclus (beleid, programma, uitvoering, evaluatie en bijstelling enz.). De grondslag voor dit jaarprogramma ligt in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Vanaf 1 januari 2024 ligt deze verplichting vastgelegd in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit.

Totstandkoming en vaststelling

Dit jaarprogramma is gebaseerd op het gezamenlijke VTH-beleidsplan (vastgesteld door bevoegd gezagen in 2021) met het bijbehorende risicomodel van de Friese gemeenten en provincie. Ten tijde van het opstellen van het jaarprogramma wordt gewerkt aan het Omgevingswetproof maken van dit VTH-beleidsplan. Wel zijn er uitgangspunten geformuleerd in werkgroepen binnen FUMO24, welke als basis hebben gediend voor dit uitvoeringsprogramma. Wat de impact van de Omgevingswet in realiteit is, zal vanaf 2024 blijken. Dit betekent dat we te maken hebben met een aantal onbekendheden. Als professionele en lerende organisaties moeten we met elkaar het jaarprogramma uitwerken en in de praktijk aanscherpen. De kwaliteit die we in het VTH-beleid Fryslân hebben geformuleerd zullen we in gezamenlijkheid moeten borgen en waarmaken in dit programma. Dit vraagt draagvlak, betrokkenheid en samenwerking van alle betrokken partijen.

De komst van de Omgevingswet heeft impact op de huidige taken, daarnaast is er sprake van een overheveling van taken. Aanvragers en vergunningverleners zullen moeten wennen aan de nieuwe procedures met gewijzigde termijnen. Daarnaast vindt er een overheveling plaats van 6.300 locaties naar de FUMO en een wijziging van bevoegd gezag van zes zuivelbedrijven. Dit zijn locaties met één of meerdere milieubelastende activiteiten, welke als basistaak bij de omgevingsdienst zijn gelegd. Verder is het bevoegde gezag gewijzigd van taken op grond van de Wet bodembescherming en Ontgrondingenwet die liggen bij de FUMO. In het bijgaande jaarprogramma is rekening gehouden met de extra locaties en het gewijzigde bevoegd gezag onder de Omgevingswet. Het programma is gemaakt met een risicoanalyse die is gebaseerd op de milieubelastende activiteiten van een locatie. Geconstateerd is dat de input hiervoor niet volledig is. Onder andere de datum dat een locatie voor het laatst is bezocht is voor de nieuwe locaties niet aangegeven door de deelnemers en de branche zijn niet altijd aangegeven. Dit brengt risico's met zich mee bij het opstellen van dit programma. Om rekening te kunnen houden met de overgehevelde locaties en de uitgangspunten die hiervoor door FUMO24 zijn geformuleerd is het risicomodel behorende bij het VTH beleid Fryslân voor de basistaken aangevuld met een categorie 'extra laag'. Vooralsnog is door de deelnemers ingeschat dat een groot aantal bedrijven een extra laag risico hebben en dat deze bedrijven slechts eens in de 10 jaar bezocht hoeven te worden.

Een concept van het jaarprogramma is ter advisering van het algemeen bestuur (AB) van de FUMO in het Vakoverleg van 2 november 2023 en het VTH MO van 8 november 2023 behandeld. Op 14 december 2023 is het AB FUMO gevraagd in te stemmen met het jaarprogramma en vervolgens is het jaarprogramma ter vaststelling aangeboden aan de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en Gedeputeerde Staten (GS). Zij kunnen het jaarprogramma desgewenst gebruiken voor het informeren van gemeenteraden en Provinciale Staten (PS).

Doel en reikwijdte

Het programma laat zien aan het dagelijks bestuur (DB), het AB, de colleges van B&W van de Friese gemeenten en GS van Fryslân wat zij van de FUMO mogen verwachten aangaande de uitvoering van de activiteiten die onder het basistakenpakket vallen, staande in bijlage VI van het Omgevingsbesluit voor zover GS of B&W het bevoegd gezag zijn. Ook is het programma voor ketentoezicht in hoofdlijnen opgenomen in dit jaarprogramma en een nadere uitwerking van de collectieve uren, zoals opgenomen in de begrotingswijziging 2024. Het programma omvat niet de uitvoering van de VTH-taken voor Brzo¹-bedrijven, de uitvoering hiervan ligt bij de Omgevingsdienst Groningen (ODG).

Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op de kaders waarbinnen en de uitgangspunten op basis waarvan het jaarprogramma is opgesteld. In hoofdstuk drie zijn de ontwikkelingen voor 2024 en de komende jaren beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk vier kort ingegaan op de evaluatiepunten uit de afgelopen jaren. De beschikbare middelen en de focus die gelegd worden bij de uitvoering overeenkomstig de beschikbare middelen komt aan bod in hoofdstuk vijf. Het jaarprogramma bestaat uit een regionaal en lokaal programma. Dit ligt in lijn met het sturings- en financieringsmodel FUMO. Daarnaast is ook het programma voor ketentoezicht in hoofdlijn voor 2024 opgenomen. Alle drie de programma's worden beschreven in hoofdstuk zes, waarna in hoofdstuk zeven het programma voor de uitvoering van de collectieve taken volgt. Het jaarprogramma sluit af met de wijze waarop de FUMO monitort en evalueert en met welke partijen wordt afgestemd en samengewerkt in hoofdstuk acht respectievelijk hoofdstuk negen. In bijlage 2 wordt toegelicht op welke wijze invulling wordt gegeven met onderliggend jaarprogramma aan de doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

---

¹ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

2. Kaders en uitgangspunten

Begrotingswijziging FUMO 2024

In de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is het sturings- en financieringsmodel FUMO vastgesteld. De begrotingswijziging van 2024 is op basis van dit model en de kaders van FUMO24 voor wat betreft de 'nieuwe taken onder de Omgevingswet' opgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van dit model zijn:

Tabel 1: Uitgangspunten sturings- en financieringsmodel FUMO²

Taakgebied	Omschrijving financieringswijze
locatie gebonden basistaken - regulering	• In samenspraak met de deelnemers wordt per product uit de producten en dienstencatalogus FUMO (PDC) een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten producten • Het aantal verwachte producten x het kengetal = aantal begrote uren • In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor informatieverstrekking, maatwerk en onvoorzien. • Het totaal aantal uren x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage
locatie gebonden basistaken - Toezicht	• Het aantal locaties x kengetal x frequentie = aantal basistaakuren • In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor onvoorzien, maatwerk en indien gewenst een hoger ambitieniveau. • Aantal basistaakuren x integrale uurtarief = deelnemersbijdrage voor locatie gebonden basistaken;
Niet-locatie gebonden basistaken besluit VTH	• Voor meldingen sloop/asbest en Bbk wordt in samenspraak met de deelnemers per product een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten ingediende meldingen. Het aantal verwachte producten x het kengetal x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • Voor toezicht sloop/asbest en Bbk: het aantal meldingen x kengetal x frequentie = aantal toezichtsuren Bbk en asbest/sloop. Dit maal het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • In de begrotingswijziging 2024 zijn 1600 uren vrije veld toezicht opgenomen, welke worden verdeeld over de deelnemers op basis van het aantal Bbk-meldingen.
Collectieve taken	• In voorliggende begroting is 13.788 uur opgenomen voor collectieve taken; • Deze uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.

De begrotingswijziging FUMO 2024 vormt in principe het financiële kader. Daarin zijn de beschikbare uren en middelen (en het aantal locaties) vastgelegd voor de basistaken met inachtneming van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Echter gelet op een aantal onbekendheden door de komst van de Omgevingswet, kan een naheffing niet worden uitgesloten overeenkomstig het sturings- en financieringsmodel waarbij aan het einde van het begrotingsjaar 2024 e.v. wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijke besteding van uren. Ook wordt door dezelfde redenen niet uitgesloten dat het geprognostiseerde aantal toezicht controles niet wordt behaald.

² De uitgangspunten sturings- en financieringsmodel FUMO beschrijven nog de producten onder de Wabo-wetgeving. Onder de Omgevingswet is de naamgeving van sommige producten en taken gewijzigd.

VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken is in 2021 vastgesteld door de bevoegde gezagen. Dit beleid gaat uit van 'budgetneutraal', dit betekent dat de uitvoering van de basistaken niet meer of minder gaat kosten als gevolg van het beleid. Het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken geldt als ondergrens: meer mag wel, minder niet. Het beleid heeft de instemming van het bestuurlijk Fries VTH-overleg. Vaststelling door het college van GS en colleges van B&W van de Friese gemeenten heeft plaatsgevonden. Voor 2024 is het VTH-beleid Fryslân als basis beschouwd voor de uitvoering van de basistaken. Het uitvoeringsprogramma sluit aan bij de uitgangspunten genoemd in het beleid, zoals het risicogericht werken, het aansluiten bij strategische doelen van de deelnemers en het beleid per basistaak.

Momenteel werkt een werkgroep vanuit FUMO24 aan het bestaande VTH-beleid om deze aan te passen aan de Omgevingswet. De verwachte oplevering van het aangepaste beleid is eind oktober 2023. Deze planning loopt echter niet synchroon met de op- en vaststelling van het onderhavige jaarprogramma 2024. Er is daarom gekozen in afstemming met FUMO24 en overeenkomstig de (financiële) uitgangspunten vastgelegd door FUMO24, om een jaarprogramma op te stellen waarbij de FUMO het risicomodel horende bij het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken aanvult met een categorie 'extra laag' waarbij de controlefrequentie eens in de 10 jaar is. Hierdoor wordt de risico-inschaling basistaak voor alle 'oude en nieuwe' locaties:

- 5% van alle locaties categorie hoog
- 10% van alle locaties categorie midden
- 25% van alle locaties categorie laag
- 60% van alle locaties categorie extra laag

De FUMO kan daarmee risicogericht werken conform eigen uitgangspunten in de geest van het VTH-beleid en in lijn met de financiële uitgangspunten.

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. De activiteiten in dit programma dragen bij aan het bereiken van deze doelen. In bijlage 2 is samengevat weergegeven op welke wijze met dit jaarprogramma invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Risicogericht werken

Het jaarprogramma gaat uit van risicogericht werken. Hiervoor is op verzoek van de deelnemers een risicomodel opgesteld door Arena Consulting dat niet alleen uitgaat van de standaardcriteria zoals natuur, financieel, gezondheid, imago, ed. Naast criteria als naleefgedrag en de laatste keer dat een locatie op het gebied van toezicht is bezocht, is gelijk aan 2023 ook rekening gehouden met de ernst van overtredingen en het aantal meest waarschijnlijke milieubelastende activiteiten die zijn toegekend per locatie³. De uitvoering van de toezichthoudende taken richt zich op risico's en draagt bij aan de beleidsdoelen uit het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

De risicoanalyse is mede gebaseerd op milieubelastende activiteiten waarvan de risicoscores nog niet inhoudelijk zijn herijkt. Ook de risicoscore per branche zal nogmaals tegen het licht worden gehouden. In 2024 zal dit plaatsvinden.

---

³ Voor de door de bevoegd gezagen nieuw ingebrachte locaties met één of meerdere milieubelastende activiteiten (mba's) onder de Omgevingswet is uitgegaan van het aantal mba's dat de gemeenten zelf hebben aangeleverd aan de FUMO.

Besluit omgevingsrecht (Bor): eisen aan organisatie en uitvoering

- *Scheiding van vergunningverlening en toezicht en handhaving:* De afzonderlijke afdelingen toetsing en vergunningverlening en toezicht & handhaving waarborgen een scheiding tussen de taken in het kader van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds. Hiermee is gewaarborgd dat de medewerkers en het management verantwoordelijk voor een vergunning niet ook toezicht houdt of handhaaft op diezelfde vergunning.
- *Periodieke roulatie:* Om te voorkomen dat na verloop van tijd de toezichthouder te lang verantwoordelijk is voor handhaving van eenzelfde locatie, worden medewerkers periodiek gerouleerd over de locaties.
- *24-uurs bereikbaarheid:* Met de milieuklachtentelefoon wordt 24 uurs bereikbaarheid voor klachten en calamiteiten gerealiseerd. Er is een consignatiedienst verantwoordelijk voor het afhandelen van klachten. Iedereen die een klacht heeft op het gebied van milieu kan 24/7 deze milieuklachtentelefoon bellen. Alle klachten worden opgepakt of er wordt voor gezorgd dat de verantwoordelijke instantie de klacht in goede orde ontvangt. Dit vergt ook bereikbaarheid van die instanties buiten kantooruren! De FUMO heeft geen rol in de crisisorganisatie (rampenbestrijding en/of crisisbeheersing binnen de GRIP-fasen) in geval van een crisis/ calamiteit.

Type doelen

Bij elk branche-aanpak worden doelen geformuleerd. Waar mogelijk worden, in lijn met het rapport "Meetbare handhavingsdoelstellingen"⁴, naast input- en prestatiedoelen, ook nalevingsdoelen of milieudoelen gesteld. Input- en prestatiedoelen zeggen iets over de inzet (input) en geleverde prestaties (bijvoorbeeld aantal verleende vergunningen, aantal uitgevoerde controles). Naleving- en milieudoelen zeggen iets over het effect van taakuitvoering op een doelgroep (bijv. naleefgedrag) en op de fysieke leefomgeving (bijv. veiligheid, milieukwaliteit, e.d.). Het formuleren en monitoren van naleving- en milieudoelen is lastig, omdat het verband tussen taakuitvoering en de doelstellingen complex en veelzijdig is. Wel zijn dit soort doelen onze 'stip op de horizon'; we accepteren dat we hierin 'lerende' zijn.

---

⁴ "Meetbare handhavingsdoelstellingen", K+V (2004), een gezamenlijk product van het Ministeries van VROM, Verkeer en Waterstaat, IPO, VNG en de UvW.

3. Ontwikkelingen

Hieronder staan ontwikkelingen die invloed hebben op meerdere milieuthema's en producten en diensten van de FUMO.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Met de komst van de Omgevingswet verandert het volume, de aard en de doorlooptijd van de producten en diensten die FUMO moet gaan leveren. Een goede invoering van het nieuwe stelsel draait om samenwerking tussen overheden in de keten, anders werken. Daar wordt hard aan gewerkt in het VTH MO. Voorafgaand zijn de voorbereidende werkzaamheden in volle gang. Er zijn bij de inwerkingtreding zeker aandachtspunten die nog niet in de volle breedte zijn doorgevoerd.

Dit betekent dat per 1 januari 2024 de wijziging van het takenpakket FUMO als gevolg van de wijziging van het basistakenpakket en de verandering van bevoegdheden verwerkt zijn in dit jaarprogramma. Hierbij geldt de kanttekening dat de wijziging in het takenpakket niet volledig is verwerkt in het regionale deel van het jaarprogramma, zoals nader aangegeven in hoofdstuk 6. In 2024 zal er ook nog een doorontwikkeling plaatsvinden, doordat de FUMO zal leren door ervaren en er nog een afronding van de implementatie van de Omgevingswet gaat plaatsvinden.

Versterking VTH stelsel

De commissie Van Aartsen geeft in het rapport 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' tien aanbevelingen om het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en de kwaliteit van toezicht en handhaving te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn verwerkt in het Interbestuurlijk programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Het beoogde resultaat van het IBP VTH is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van vermijdbare milieuschade. De verbeteringen van het VTH-stelsel krijgen uitvoering in zes pijlers: Robuuste omgevingsdiensten en financiering, bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging, informatievoorziening VTH, Kennisinfrastructuur en onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving. In elke pijler werkt een team van experts uit alle betrokken organisaties onder aansturing van een deskundige en onafhankelijke projectleider aan resultaat. De uitwerking van het IBP heeft geen gevolgen voor de uitvoering van de (basis)taken door de FUMO in 2024.

Gekwalificeerd personeel

We hebben te maken met een 'overspannen' arbeidsmarkt. Dit geldt voor diverse arbeidssegmenten en ook voor de deelnemers van de FUMO. De vraag naar goed gekwalificeerde medewerkers is momenteel hoger dan het aanbod. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij andere omgevingsdiensten. Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. FUMO is gedwongen zij-instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen. De focus ligt op competenties en minder op relevante vakkennis. Dit betekent wel dat deze werknemers gemiddeld genomen na opleiding en begeleiding pas na circa zes maanden op 'vlieghoogte' zijn. Dit vergt veel extra tijd, met name ook voor de ervaren medewerkers die nieuwe collega's moeten inwerken. Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krappere wordende arbeidsmarkt, wordt door de FUMO de verbinding met deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om te zorgen dat onze producten en diensten kunnen worden geleverd.

Milieucriminaliteit/Ondermijning

Milieucriminaliteit heeft verstrekende gevolgen voor de wereld waarin we wonen en waar we deel van uitmaken. De effecten van milieucriminaliteit zijn niet altijd (direct) zichtbaar, maar hebben zeer grote en ondermijnende gevolgen voor de leefomgeving, economie en maatschappij. De gezondheid van mens en dier en de vitaliteit van het milieu worden aangetast door bijvoorbeeld vervuilde grond of water, door illegale lozingen van afval of gevaarlijke stoffen, mestfraude, illegale

gewasbeschermingsmiddelen en het verwerken van (chemisch) afval in diervoeder of scheepsbrandstoffen. Het plegen van milieucriminaliteit is lucratief (oneerlijke concurrentievoordelen) en er is volop gelegenheid door te weinig toezicht en opsporing en vervolging (Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021). Ook over dit onderwerp zijn er inmiddels meerdere rapporten opgeleverd onder andere vanuit de Evaluatie Berenschot en het CCV rapport "De markt de baas", met als laatste het reeds aangehaalde rapport 'Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021'. Dit dreigingsbeeld alsmede de recente rapporten van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, de commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer tonen aan dat de aanpak van milieucriminaliteit in de praktijk te wensen over laat. Toezicht, opsporing en vervolging zijn te weinig slagvaardig, de opsporing is gefragmenteerd, vervolging en berechting duren te lang en de uiteindelijke sancties zijn vaker niet dan wel afschrikwekkend. Grote vermijdbare milieuschade is het gevolg. Samenwerking met ketenpartners is hierin van essentieel belang.

Binnen de regio heeft de provincie Fryslân de spreekwoordelijke bal opgepakt en is gezamenlijk met de gemeenten en het Wetterskip gekomen tot de 'Intentieverklaring Friese norm' (niet te verwarren met de Fryske norm voor financiering). Het doel van deze intentieverklaring uit 2022 is om tot een meer geharmoniseerde aanpak te komen om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. In navolging van de intentieverklaring is er een weerbaarheidsscan door het RIEC uitgevoerd bij de FUMO. De conclusie uit dit rapport is, dat er binnen de FUMO de bewustwording over ondermijning dient te worden vergroot.

Het is de bedoeling de overkoepelende aanbevelingen van het RIEC op te pakken en aan te sluiten bij de Friese norm. Een plan van aanpak hiervoor zal nog volgen in 2024. Wanneer dit een effect heeft op het jaarprogramma zal dit op zijn vroegst worden meegenomen in het jaarprogramma 2025.

Zeer zorgwekkende stoffen

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. Dit kan zijn omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren en/of zich in de voedselketen ophopen. Het streven van het beleid rond ZZS is om deze gevaarlijke stoffen uit de leefomgeving te weren of op een zo laag mogelijk niveau te brengen: minimalisatie. Hiervoor worden een aantal instrumenten ingezet. Eén daarvan is emissie- en immissiebeperking via vergunningverlening en algemene regels.

Via het regionale en het lokale programma wordt in 2024 hier aandacht aan geschonken in de vergunningverlening en in het toezicht. Daarnaast wordt in samenspraak met een afvaardiging van de deelnemers een plan van aanpak opgesteld in 2024 om ZZS te lokaliseren (toezicht) en te beperken (vergunningverlening).

Actualiseren van vergunningen

Voor sommige omgevingsvergunningen geldt een actualiseringsplicht. Deze houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet controleren of de milieuvoorschriften van de vergunning nog toereikend zijn, gezien de ontwikkelingen op milieugebied. Als dat niet zo is, moet het bevoegd gezag de voorschriften wijzigen. De actualiseringsplicht vindt u in artikel 5.38 en 16.56 van de Omgevingswet en de artikelen 8.98 en 8.99 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en is een basistaak van de FUMO. Deze actualiseringsplicht zal de FUMO toepassen in 2024 indien dit past binnen de werkzaamheden die zijn begroot door de individuele opdrachtgevers. Voor een begrote en geprogrammeerde aanpak wordt in 2024 een plan van aanpak opgesteld, welke in 2025 uitvoering zal krijgen.

Energiebesparingsplicht

Energiebesparing is een centraal onderdeel van het klimaat- en energiebeleid en is van groot belang voor CO₂-reductie en het behalen van de klimaatdoelen. De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven en instellingen met een energiegebruik hoger dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgasequivalent alle mogelijke energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te treffen. Inmiddels heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat besloten de energiebesparingsplicht te actualiseren. Naast actualisatie van de energiebesparingsplicht, heeft

het ministerie besloten om het toezicht op de naleving van de verplichtingen te bevorderen. Toezicht en handhaving op de energie besparings-, informatie- en onderzoeksplichten zijn met de aanpassing van de energiebesparingsplicht ook toegevoegd aan het basistakenpakket van omgevingsdiensten. Het is daarbij FUMO die het toezicht moet gaan uitvoeren in opdracht van het bevoegd gezag in Friesland. De actualisatie energietaken zal per 1 januari 2025 worden ondergebracht bij de FUMO en is dan ook nu niet meegenomen in het uitvoeringsprogramma.

4. Evaluatie 2022- vooruitblik evaluatie 2023

In Fryslân wordt volgens de beleidscyclus (BIG-8) gewerkt. In 2019 is een Fryslân brede omgevingsanalyse opgesteld. De omgevingsanalyse biedt informatie en handvatten voor het maken van keuzes rondom de VTH-opgaven waar de partners in Fryslân individueel en gezamenlijk voor staan. In 2021 is het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken door de bevoegd gezagen vastgesteld en is de keuze voor een risicomodel gemaakt. Met voorliggend jaarprogramma voldoet de FUMO aan de eisen die zijn gesteld in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht/artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit.

Conclusies en aanbevelingen uitvoeringsprogramma 2022 en halfjaarverslag 2023

De belangrijkste opmerking naar aanleiding van het Jaarverslag 2022 is, dat het nog sterk over cijfers gaat. Het doel van het Jaarverslag is om bepaalde effecten te bereiken en die zijn niet goed zichtbaar in het Jaarverslag. Erkent wordt dat als je zaken zichtbaar wilt maken je van tevoren moet formuleren welke uitkomsten je nastreeft. Dat geeft meer grip op of de doelen worden bereikt, in plaats van dat alleen geconstateerd wordt hoeveel uren erin worden gestoken.

De grondslag voor dit programma is gelegd in het VTH-beleid Fryslân. In het onderliggende jaarprogramma is naast de begroting en het sturings- en financieringsmodel, dit beleid als uitgangspunt gehanteerd. In bijlage 2 is samengevat weergegeven op welke wijze met dit jaarprogramma invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid. Deze zijn echter niet meetbaar beschreven en daarom zal ook in 2024 nog geen invulling kunnen worden gegeven aan het van output naar outcome-principe.

Uit de halfjaarrapportage VTH-taken 2023 bleek dat de voortgang van de uitvoering van het jaarprogramma 2023 wordt beïnvloedt door de huidige krapte op de arbeidsmarkt (hoog personeelsverloop en lagere capaciteit).

Daarnaast is geconstateerd dat in het VTH-beleid geen rekening is gehouden met de landelijke richtlijn inzake toezicht momenten op het gebied van vuurwerk. Er is landelijk geadviseerd om een locatie die vuurwerk op heeft geslagen jaarlijks op minimaal drie momenten te controleren. In afwijking van het VTH-beleid wordt in het jaarprogramma rekening gehouden met deze geadviseerde lijn, doch afgeslankt naar minimaal twee toezichtsmomenten. Geadviseerd wordt bij aanpassing van het VTH-beleid rekening te houden met deze landelijke richtlijn.

5. Middelen en focus

De begrotingswijziging 2024 FUMO zal op 14 december 2023 in de vergadering van het AB ter besluitvorming voorliggen. Omdat het jaarprogramma VTH 2024 tijdens dezelfde vergadering ter besluitvorming voorligt, zijn ook de aantallen in onderstaande tabel onder voorbehoud van instemming met de begrotingswijziging 2024.

Op basis van de begrotingswijziging 2024 FUMO is het aantal productieve uren voor het primaire proces basistaken van de organisatie bepaald.

Tabel 2: De beschikbare productieve uren basistaken in 2024

Beschikbare uren 2024	
Reguleringstaken (vergunningen en meldingen)	45.646
Toezicht locatie gebonden	46.154
Handhaving	5.662
Niet-locatie gebonden basistaken	31.110
Ketentoezicht	5.440
Collectieve taken	13.788

5.1 Focus in toezicht

Binnen het gegeven kengetal is het niet mogelijk om toezicht te houden op alle regels die gelden voor het uitvoeren van een activiteit/het voeren van een locatie. Om inzicht te geven in waar de FUMO dan wel op let zijn in onderstaande tabel (tabel 3) voor de locatie gebonden taken per branche de focuspunten aangegeven voor een integrale/reguliere controle en indien van toepassing het te controleren aspect bij een aspectcontrole. Daarnaast is 'energie' als tweede focuspunt voor alle branches aangewezen. Het gaat hierbij alleen om het uitvragen van het energieverbruik.

Een integrale/reguliere controle betekent niet dat alles wordt gecontroleerd, ook dan is een keuze gemaakt van onderwerpen die opgepakt worden. Deze vorm van controle is wel uitgebreider dan een aspectcontrole. Bij een enkele branche zal gelet op het risico geen aspectcontrole plaatsvinden, alleen een integrale/reguliere controle of andersom alleen een aspectcontrole. 26 branches (waar mogelijk zijn branches uit de risicoanalyse samengevoegd) en één activiteit zijn onderscheiden voor het bepalen van de focuspunten. Voor het bepalen van deze focuspunten is aangesloten bij de risicoanalyse per branche/activiteit die onderdeel uitmaakt van het VTH-beleid Fryslân en bij de opgedane ervaringen van de toezichthouders.

Argumenten voor en kanttekeningen bij het risicogericht werken

Het positieve gevolg van het risicogericht houden van toezicht is dat de FUMO zich kan concentreren op de 'belangrijkste' risico's conform de analyse uit het VTH-beleid, oftewel zich bezig kan zijn met de zaken waar het echt om gaat. De schaarse middelen als mensen en geld worden op een efficiënte manier ingezet. Dit in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel FUMO en het VTH-beleid Fryslân.

Het risicogericht werken heeft echter ook tot gevolg dat de werkelijke uitvoering van een activiteit door een bedrijf of een organisatie die niet valt onder het risico gericht toezicht houden, slechter kan zijn dan verondersteld omdat zo hiervoor beschreven niet op alle aspecten wordt toegezien. Dit brengt risico's met zich mee op gebieden als hinder/leefbaarheid, volksgezondheid, flora en fauna, financiële veiligheid, economische veiligheid en de fysieke veiligheid. Echter, dat is een logische kanttekening bij het risicogericht werken. Ook de houder van een locatie/uitvoerder kan denken dat de uitvoering van het werk plaatsvindt conform de regels, dit kan achteraf niet het geval zijn. Dit vraagt zorgvuldige

communicatie, zowel mondeling als schriftelijk. Daarnaast zorgt met name het uitvoeren van een aspectcontrole ervoor dat de FUMO over minder actuele informatie beschikt over een bedrijf/locatie die in het kader van het toekomstige omgevingsstelsel wel relevant zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld voor het maken van omgevingsanalyses die nodig zijn bij het opstellen van een omgevingsplan of een vergunning.

Sturen op datakwaliteit

Eén van de doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân is *‘Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren’*. Voor het verbeteren van de datakwaliteit in het zaakstelsel LEEF loopt een apart project. Aanvullend worden overeenkomstig het plan ‘Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)’⁵, de branche en aanwezige milieubelastende activiteiten (mba) per locatie in kaart gebracht. Om deze informatie te verkrijgen wordt er gebruik gemaakt van data vergaard met de streetspotter en met inzet van het AI-systeem. Met de informatie is aan locaties een set van meest waarschijnlijke milieubelastende activiteiten (mba’s) gekoppeld per basistaakbedrijf van de FUMO anno 2023. Voor de ‘nieuwe’ locaties die onder de Omgevingswet ook één of meerdere basistaak mba’s hebben gaat de FUMO uit van de per locatie aangeleverde mba’s door de bevoegd gezagen. De gekoppelde mba’s worden tijdens een controle door een toezichthouder geverifieerd en nog ontbrekende informatie wordt achterhaald en verwerkt in ons systeem.

Een actueel bestand met locaties en milieubelastende activiteiten is een van de pijlers voor een uitvoeringsprogramma. Als gevolg van onder andere de invoering van de Omgevingswet, is de risicoanalyse voor onderhavig uitvoeringsprogramma ingevuld met enkele aannames bij het ontbreken van daadwerkelijke gegevens, als het gaat om branchegegevens, aanwezige mba’s en laatste controledatum. Doelstelling is dat bij elke controle een check wordt gedaan op bepaalde aannames (branches en de milieubelastende activiteiten).

---

⁵ Vastgesteld door het algemeen bestuur FUMO op 1 april 2021.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2024	Focus integrale/reguliere controle
Afval	Luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit, waterkwaliteit		Controle op bodembeschermende voorzieningen, controle op waterkwaliteit, controle op opslag ZZS, administratief toezicht op wat mag er nu en wat ligt er in praktijk, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Akkerbouw- en landbouw	Waterkwaliteit	Controle op bodembedreigende activiteiten zijnde afspuiten van machines, erfafspoeling bij richting oppervlaktewater, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle kern mba's en zoveel als mogelijk ondersteunende mba's, erfafspoeling richting oppervlaktewater, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Glas en tuinbouw	Waterkwaliteit	Controle op lozingen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle op lozingen, emissies, incl. stookinstallatie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Veehouderij I intensief (meestal IPPC) grondgebonden varkens en pluimvee	Geluid, luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem (incl. beperkt aantal punten luchtwasser), erfafspoeling richting oppervlaktewater, het aantal dieren, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Integrale/reguliere controle, erfafspoeling richting oppervlaktewater uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Veehouderij II overige veehouderij met aanwezigheid van dieren (waaronder melkvee melk eieren vlees bont)	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem en het aantal dieren, uitvragen energieverbruik, erfafspoeling richting oppervlaktewater, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Integrale/reguliere controle, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Vergisters, monovergisters en mestverwerkers ⁶	Risico's voor de fysieke bebouwing, kwaliteit van de leefomgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit)	Gaslekdetectie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle warmtekrachtkoppeling als die er nog is, luchtwasser, invoergegevens, monitoringsgegevens, keuring van de silo, opslag van vaste invoerproducten, geuronderzoeken, bij een opslag van

⁶ Geen branche maar een activiteit, hiervoor is in het VTH-beleid Fryslân een andere risicoscore gehanteerd.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2024	Focus integrale/reguliere controle
			> 25000 m2 ZZS, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Bouwnijverheid	Externe veiligheid geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen (PGS 15), uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle opslag gevaarlijke stoffen (PGS 15), overig bodembedreigende activiteiten, emissies, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Detailhandel en dienstverlening		Controle opslag gevaarlijke (afval)stoffen / energie koeling bij geen gevaarlijke stoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle koeling, gevaarlijke stoffen en indien aanwezig stookinstallaties, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Fokken en houden van dieren (niet zijnde veehouderij) + verblijven	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem + aantal dieren, opslag agrarische bedrijfsstoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle stalsysteem + aantal dieren + opslag bodembedreigende stoffen/mest, opslag agrarische bedrijfsstoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Groothandel, distributiecentra en opslagbedrijven	Externe veiligheid, luchtkwaliteit & geur, geluid	Controle koel- en/of stookinstallatie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle wijze van opslag gevaarlijke stoffen (PGS 15), koel- en/of stookinstallatie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Handel in en reparatie van motorvoer-, vaar-, vliegtuigen en transportbedrijven	Bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle registratie afgifte afvalstoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle registratie afgifte afvalstoffen, bodembeschermende voorzieningen (beperkt aantal), lozingen afvalwater en indien spuitert aanwezig de Vos-emissie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Horeca, sport en recreatie	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle beschermingen van afvalwatervoorzieningen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle afvalwater, stook- en koelinstallaties, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Industrie I metaal gerelateerd	geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle emissies naar de buitenlucht, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht (stof/lasdampen), bodembeschermde voorzieningen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2024	Focus integrale/reguliere controle
Industrie II papier, rubber, kunststof, chemie, textiel, hout, grafisch	Externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen, controle waterkwaliteit indirect/direct, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht, bodembeschermende voorzieningen, controle ZZS bij IPPC-installaties, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Industrie III voedingsmiddelen (mens & dier)	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle lozingen (indirecte lozingen, e.d.), uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle energieverbruik, lozingen, lucht-/gaswassers indien aanwezig, emissies naar de buitenlucht, controle productielimiet, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Industrie IV overig (keramisch, minerale beton en asfaltcentrales)	Bodemkwaliteit		Controle bodembeschermende voorzieningen, emissies naar de luchtkwaliteit en geur, voorkomen stofoverlast, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Jachthavens	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle lozingen en inname afvalwater, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle inname van bilgewater/afvalwater en lozingen, brandstofpontons (onderhoud en keuringen), uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Scheepswerven	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle gevaarlijke stoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle opslag gevaarlijke stoffen, afvalstoffen, indirecte lozingen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Kantoren, verblijfsgebouwen, onderwijs	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle stookinstallatie, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle stookinstallaties, koelinstallaties als die er zijn, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Energie en nutsbedrijven/-voorzieningen	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op inspectie installaties, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	
Tankstations I met lpg en/of CNG	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op periodiek inspectie controles LPG- en CNG-installaties en veiligheidsvoorschriften, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle op periodieke inspectie LPG- en CNG installaties, controle bodembeschermende voorzieningen, onderhoud ondergrondse tanks andere

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2024	Focus integrale/reguliere controle
			brandstoffen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Tankstations II zonder lpg	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle ondergrondse tanks brandstoffen en bij onbewaakte aflevering de temperatuur beveiliging en noodstop, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle bodembeschermende voorzieningen, (vloeiستofdichte vloer), controle ondergrondse tanks brandstoffen, veiligheidsvoorschriften, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Vuurwerk	Externe Veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur	Controle op keuring sprinklerinstallaties (administratie), opslag van vuurwerk (vuurwerkbesluit), tweede aspectcontrole is controle ter plaatse verkoopdagen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	
Ziekenhuis (mens en dier), laboratoria - bio medisch	Waterkwaliteit, luchtkwaliteit & geur		Controle op lozingen, koel- en stookinstallaties, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Loonwerkers + grondverzetbedrijven	Bodemkwaliteit en waterkwaliteit	Controle was-, tank- en spoelplaatsen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle was-, tank- en spoelplaatsen, bodembeschermende middelen, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Crematorium (mens en dier)		Controle verbrandingsinstallatie uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle verbrandingsinstallatie, afvalstroom, uitvragen energieverbruik, check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem
Overig		Controle per geval te bepalen, indien relevant uitvragen energieverbruik én check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem	Controle per geval te bepalen, indien relevant uitvragen energieverbruik én check of alle/juiste mba's staan geregistreerd in het systeem

6. Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2024

De werkzaamheden die de FUMO uitvoert voor haar deelnemers omvat met name vergunningverlening, beoordelen van meldingen en informatieplichten, toezicht en handhaving. De vergunningverlenende, meldingstaken en informatieplichten zijn veelal vraag gestuurd. Het afhandelen hiervan is een continu proces. Dat geldt eveneens voor de aan de vergunningverlening gerelateerde juridische werkzaamheden (bezwaar en beroep). Het plannen van deze werkzaamheden is daarom niet mogelijk. De afhandeling van al deze vraag gestuurde producten vraagt om een flexibele wijze van organiseren (het kunnen inspelen op piekmomenten in het werkaanbod).

Locatie gebonden toezichtcontroles worden gedurende het betreffende jaar uitgevoerd. Deze toezichtactiviteiten worden waar mogelijk gepland. Het toezicht op bodemactiviteiten en asbest en de juridische handavingswerkzaamheden zijn meer vraag gestuurd van aard. Dit is afhankelijk van de startdatum van de uitvoering bij o.a. bodem en asbest, de uitkomsten van het toezicht en de te ontvangen handavingsverzoeken van burgers. Het plannen van juridische handavingswerkzaamheden is lastig, daarom zijn in de begroting hiervoor op basis van aannames uren opgenomen.

Om een zo groot mogelijk effect te realiseren in relatie tot het gemeenschappelijke doel van een kwalitatief goede leefomgeving te bereiken, programmeert de FUMO op basis van een risicoanalyse. Deze is voor locatiegebonden toezicht bij bedrijven gestoeld op de 10 risico's die onderdeel uitmaken van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

Wanneer in concrete situaties overtredingen worden geconstateerd die bestuurlijk en/of strafrechtelijk opvolging vereisen, zal de FUMO gebruikmaken van de interventiematrix uit de Landelijke Handhaving Strategie Omgevingswet (LHSO)⁷. Dit is ook in overeenstemming met het VTH-beleid Fryslân.

Het Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken bestaat uit een regionaal programma (alleen toezicht), een lokaal programma (alle VTH-taken m.u.v. het toezicht dat onderdeel is van het regionale programma) en een programma ketentoezicht. In hoofdstuk 7 is het programma collectieve taken opgenomen.

Reguleringsstaken: vraaggestuurd

Toezicht: meer gericht op outcome en informatie- en risicogericht op basis van een risicomodel

- Regionaal programma (branche en activiteit gerichte aanpak) – bestuurlijke prioriteiten Fryslân breed – meerjarig programmeren
- Lokaal programma (per individuele deelnemer gebaseerd op output risicomodel, kijkend naar lokale ambities en situaties)
- Afhandelen van klachten, meldingen en ongewone voorvallen – inspelen op signalen

6.1 Regionaal programma (toezicht)

Met dit jaarprogramma trekken we de lijn door van een risicogerichtere programmering van de branches binnen de begrote uren per deelnemer. Dit sluit aan op het VTH-beleid Fryslân en het sturings- en financieringsmodel van de FUMO. Dit komt niet alleen de efficiency van de FUMO ten goede, maar ook aan het gemeenschappelijke doel van een kwalitatief betere leefomgeving.

Een belangrijk uitgangspunt bij het regionaal programmeren is dat de 1-op-1 relatie tussen de uren die een gemeente inbrengt en de prestaties die de FUMO daarvoor levert, meer wordt losgelaten. Daar waar mogelijk houden we rekening met de spreiding van de inzet over de deelnemers. Maar dat is niet bij elk branche mogelijk. Daardoor kan het zijn dat de inhoud van het regionale programma ertoe leidt dat in een

⁷ In het VTH beleid wordt gesproken over de Landelijke handhavingstrategie (LHS). Met de komst van de omgevingswet zal deze LHSO heten.

jaar de ene deelnemer wat meer en de andere deelnemer wat minder prestaties ontvangt ten opzichte van zijn inbreng. In een volgend jaar kan de uitkomst anders zijn. Overeenkomstig het sturings- en financieringsmodel wordt het regionale deel van het programma regionaal verantwoord en er vindt jaarlijks een afrekening plaats naar rato van inbreng: als er een tekort is wordt die collectief naar rato opgevangen, als er een overschot is op de begroting wordt deze collectief naar rato verrekend.

Het regionale programma omvat de volgende branche-aanpakken:

1. Afval
2. Intensieve veehouderij
3. Vuurwerk
4. Monovergisters
5. Groothandel, distributiecentra en opslagbedrijven
6. Toezicht op zeer zorgwekkende stoffen
7. Beoordeling elektronische milieujaarverslagen (e-MjV controle)
43 bedrijven (excl. Brzo⁸-inrichtingen) in Fryslân hebben de verplichting om een e-MjV in te dienen. Een e-MjV moet door het bevoegd gezag beoordeeld worden met het uit eindelijke doel te accorderen. De benodigde inzet hiervoor bedraagt 836 uur.

Het regionale programma omvat alleen toezichtstaken. Dit betekent dat de uren voor het regionale programma onderdeel zijn van de beschikbare uren voor regulier inrichting gebonden toezicht per gemeente en provincie. In 2024 omvat het regionale programma totaal afgerond 6500 uur. Het regionale jaarprogramma 2024 bevat alleen de bedrijven welke tot en met 2023 tot het basistakenpakket van de FUMO behoorde. Van de nieuw te ontvangen bedrijven onder de Omgevingswet waren zoals eerder al is aangegeven de branches niet bekend bij het opstellen van het jaarprogramma. Het percentage per gemeente komt daardoor lager te liggen dan in 2022 en 2023, namelijk op ongeveer 30% van de totale uren. De doelstelling is om de branches in 2024 voor alle locaties in zicht te hebben, zodat het regionale programma in 2025 ook deze bedrijven zou kunnen bevatten.

6.2 Lokaal programma

In de voorgaande paragraaf is het regionale programma (gezamenlijke prioriteit en gezamenlijke aanpak betreffende toezicht van branches) uit één gezet. In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale programma's (reguleringstaken en lokale toezichtstaken). Aan de hand van de risicoanalyse behorende bij het VTH-beleid Fryslân zijn de prioriteiten bepaald. De risicoanalyse is zwaarwegend gelet op de in het VTH-beleid voorgestane risicogerichte aanpak. In onvoorziene situaties die acuut aandacht behoeven en die zich ad hoc lopende het jaar voordoen, is het mogelijk om de uren die besteed worden aan het lokale programma uit te ruilen⁹. Uiteraard gaat dit wel ten koste van de voorgestane risicogerichte aanpak overeenkomstig het vastgestelde VTH-beleid.

Een deelnemer kan altijd aangeven of zij een hoger ambitieniveau wenst dan het gezamenlijk vastgestelde minimum niveau. Zo kan de FUMO zo goed als mogelijk inspelen op de vraag vanuit de deelnemers en om zoveel continuïteit in de bedrijfsvoering als mogelijk te houden. Het jaarprogramma 2024 omvat net als voorgaande jaren één algeheel programma op hoofdlijnen die ter vaststelling wordt aangeboden. Dit jaar worden de deelnemers later geïnformeerd over de individuele uitvoering, omdat de data welke noodzakelijk is om de planning te maken naar aanleiding van dit uitvoeringsprogramma niet tijdig aanwezig was bij de FUMO. Dit betekent dat de doorvertaling op lokaal niveau voorheen als bijlage onderdeel van het jaarprogramma, niet is opgenomen.

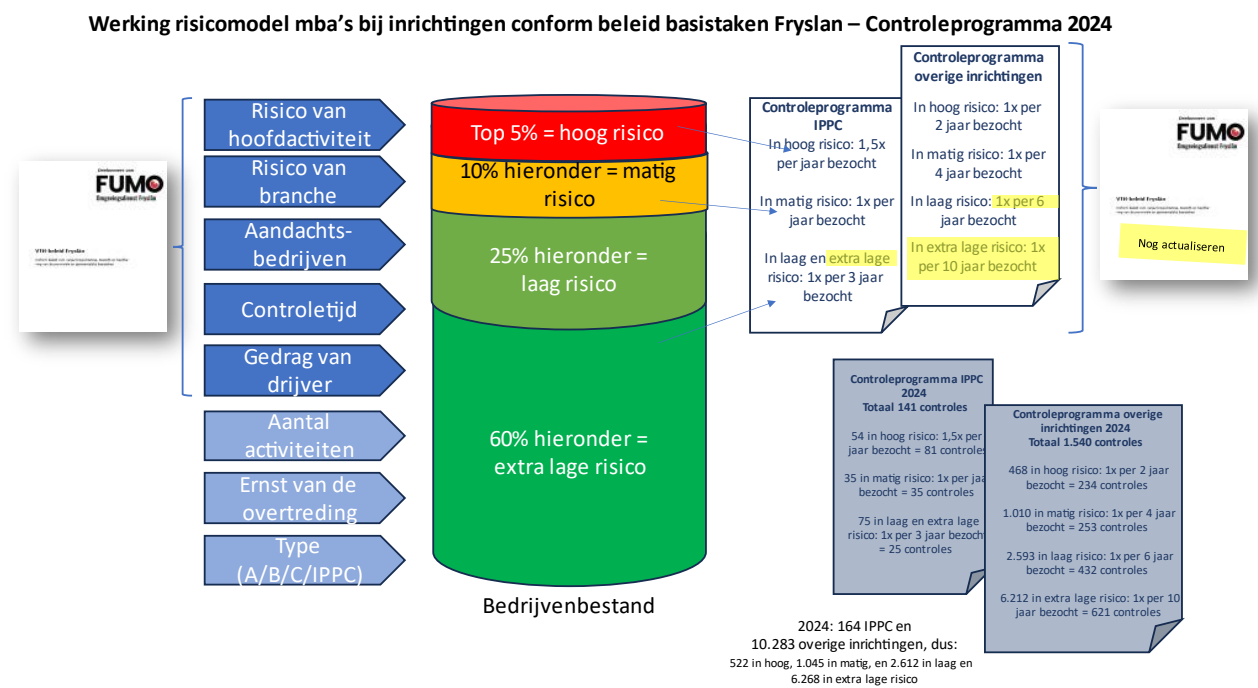
⁸ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

⁹ Mits bestuurlijk geaccordeerd, zie het sturings- en financieringsmodel FUMO.

Tabel 4: Beschikbare uren (omvang o.b.v wijzigingsbegroting)

Omschrijving	Aantal gepland 2024	Uren gepland 2024
Reguleringstaken		45.646
Toezicht en Handhaving		
Regulier toezicht		21.317
Hercontroles		7.494
Controle n.a.v. klacht		2.128
Af te handelen meldingen sloop-asbest	2.527	3.918
Af te handelen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk)	2.109	5.275
Toezicht meldingen sloop-asbest	20%	1.633
Toezicht meldingen Bbk	20%	3.798
Onvoorzien		4.577
Maatwerk		4.244
Handhaving		4.080
Ketentoezicht		5.440
Overige niet-locatie gebonden basistaken (zoals Wet bodembescherming toezicht)		7.006

In onderstaande schema wordt aangegeven hoe het lokale programma tot stand komt. Daarbij kunnen deelnemers er vanuit gaan dat niet meer wordt geprogrammeerd aan uren, dan in de begrotingswijziging 2024 zijn aangegeven.

6.3 Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)

De afgelopen jaren werd ketenonderzoek vaak geïnitieerd vanuit het strafrecht. Dit kwam omdat in de praktijk bleek dat er fraude zoals valsheid in geschriften werd gepleegd, hetgeen een strafrechtelijke overtreding is. De fraude kan bijvoorbeeld in de praktijk betekenen dat (gevaarlijke-)afvalstoffen illegaal worden afgezet in de agrarische sector of in de industrie zonder een afwijkende melding hiervan te maken. De FUMO zal een deel van haar ketenprogramma blijvend toespitsen op dit type onderzoeken en de benodigde samenwerking met diverse handhavingspartners daarbij voortzetten. Dergelijke zaken kunnen meestal alleen multidisciplinair worden aangepakt gezien de veelzijdigheid van overtredingen die er mee zijn gemoeid. We noemen dit inrichting-overschrijdende en complexe ketenprojecten.

Gezien eerder behaalde resultaten zullen wij blijven investeren in een gezamenlijke aanpak met de andere Noordelijke omgevingsdiensten. Het in 2022 gestarte project co-vergisters heeft in 2023 een vervolg gekregen. Gezien de huidige ontwikkelingen is de verwachting dat het project in 2024 wordt vervolgd.

Naast dit gezamenlijke project zal de FUMO ook zelfstandig ketenprojecten uitvoeren. Dit zullen zijn projecten op het gebied van onder andere asbest, bodem en afval. Nu deze thema's nog uitgewerkt moeten worden, is de verdeling van de ureninzet over de genoemde onderwerpen in 2024 daarom nog niet bekend.

In 2024 is er een urenbegroting voor ketentoezicht van 5.440 uren. Qua besteding van deze uren valt te denken aan de werkzaamheden van de coördinator en de analist, maar ook de daadwerkelijke uitvoering van de ketenprojecten binnen de verschillende disciplines.

7. Programma collectieve taken

In de begroting FUMO 2024 en de begrotingswijziging 2024 is een aantal uren voor collectieve taken opgenomen. Collectieve taken zijn taken waarvoor in principe alle deelnemers opdrachtgever zijn, waar alle deelnemers in bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van de taken en die niet of nauwelijks toe te wijzen zijn aan individuele deelnemers. Het zijn geen basistaken, maar de taken komen wel ten goede aan de uitvoering van de basistaken. In de begrotingswijziging 2024 zijn 13.788 uren voor de collectieve taken opgenomen.

Het AB van de FUMO heeft op 27 oktober 2022 besloten om het inwerken (in ieder geval tot 2025) op te nemen onder de collectieve taken. In tabel 5 is het programma voor de collectieve taken die zijn opgenomen in de begrotingswijziging 2024 verder uitgewerkt en voor zover geconcretiseerd.

Boa-coördinatie

De boa-coördinator is tot de (volledige) evaluatie bij de FUMO ondergebracht. In het voorjaar van 2024 wordt de functionele Boa-structuur, waaronder de boa-coördinator, geëvalueerd. De bevindingen uit de evaluatie zullen worden betrokken bij een besluit over de voortzetting van de boa-coördinatie, al dan niet in aangepaste vorm. Het betreft hier de uitvoering van een collectieve taak.

Tabel 5: Uitwerking collectieve taken 2023 en urenraming

Activiteit	Uren	Toelichting
Majeure vraagstukken, (kennis)ontwikkelingen, en innovatie Deelname aan (landelijke en regionale) overleggen	550	Bijdrage leveren aan majeure vraagstukken, (kennis)ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH. Deelname aan landelijk en regionaal netwerk draagt bij aan kennisontwikkeling, uniforme implementatie nieuwe wetgeving en uniforme aanpak van VTH-vraagstukken in Nederland. Het gaat bijvoorbeeld om: • Vakberaad ODNL en daaronder hangende werkgroepen. Deelname t.b.v. advisering deelnemers over 'grensoverstijgende' vraagstukken, zoals energie en circulariteit, ZZS. • Landelijk overleg informatie gestuurd handhaven • Landelijk overleg VTH Energie¹⁰ • Fries VTH overleg: advisering FUMO-gerelateerde onderwerpen en werkgroepen die hieruit voortkomen • Landelijke overleggen bodem • Landelijke werkgroep LRSO (redactie vergunningvoorschriften).
Kennisuitwisseling en kennisoverdracht	200	Organiseren van kennisbijeenkomsten door FUMO. Doel: actief informeren deelnemers over nieuwe wetgeving, landelijke ontwikkelingen waaronder: • jaarlijkse juristendag • jaarlijkse Actiedag LHS • inhoudelijke onderwerpen (bijvoorbeeld externe veiligheid). Netwerkdag Handhaving wordt door provincie betaald.
Actualiseringsplicht	250	Voor sommige omgevingsvergunningen geldt een actualiseringsplicht. Deze houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet controleren of de milieuvoorschriften van de

¹⁰ De EED-taak ligt sinds 1 juli 2019 bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Wel is er nu een landelijk overleg VTH Energie.

Activiteit	Uren	Toelichting
		vergunning nog toereikend zijn, gezien de ontwikkelingen op milieugebied. Komend jaar wil de FUMO een plan van aanpak opstellen hoe invulling wordt gegeven aan deze verplichting. Deze uren zijn enkel bedoeld voor het opstellen van dit plan van aanpak.
Plan van aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen	350	Om uitvoering te geven aan de problematiek ZZS bij gemeentelijke inrichtingen moet een plan van aanpak inzicht gaan geven in de aanwezigheid van eventuele ZZS en bijbehorende emissies bij gemeentelijke inrichtingen.
IBP VTH pijler 1 t/m 6	500	De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de rapporten van de Algemene Rekenkamer hebben een breed gevoeld besef van urgentie laten ontstaan bij Rijk (IenW/ILT, JenV/OM en BZK), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL dat het VTH-stelsel versterkt moet worden. Deze partijen kiezen er bewust voor om samen aan de slag te gaan in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP). Bijeenkomsten en vertaling van informatie naar de FUMO kost tijd.
Beheer en aanpassing risicomodel behorende bij VTH-beleid Fryslân	150	Het risicomodel behorende bij het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken moet beheerd worden: - bijhouden en analyseren - aanpassing risicoanalyse aan Omgevingswet
Digitale checklisten	50	Beheer van de digitale checklisten - bijhouden/wijzigingen doorvoeren/controleren
Programmavorming en -monitoring m.b.v. data- en informatiesturing.	300	Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken, herijken brancheplannen en monitoring.
BOA-coördinatie	700	zie hierboven
Milieualarmnummer	100	Algemene piket werkzaamheden zoals registraties bijhouden, overleggen, coördinatie piket, bijwerken instructies, bedrijfsmemo's en roosters (ureninschatting o.b.v. ervaringen). De bereikbaarheidsvergoeding (consignatie) is verwerkt in loonkosten piketmedewerkers. Callcenter wordt betaald door provincie.
Wijzigen VTH beleid basistaken	250	Deze uren zijn bedoeld voor het meedenken en toetsen van uitvoerbaarheid van het beleid, welke de deelnemers zijn van plan om te bezien in 2024.
Energietaken 2025	200	Deze uren zijn bedoeld om de organisatie zowel organisatorisch als bedrijfsmatig voor te bereiden op de uitvoering van de taken op het gebied van toezicht en handhaving energie (THE) van de nieuw in te brengen bedrijven vanuit de gemeenten naar FUMO.
Omgevingswet	63	Uren om de invoering te monitoren en te evalueren
Beheer inrichtingenbestand	1.425	Met de overdracht van de aanvullende milieubelastende activiteiten, krijgt FUMO ook de taak erbij om het inrichtingenbestand actueel te houden. • Voor het beheer van het huidige inrichtingenbestand van 3.600 bedrijven heeft FUMO 500 uur beschikbaar in de collectieve taken (AB, 21 april 2021).

Activiteit	Uren	Toelichting
		Het voorstel is om dezelfde verhouding aan te houden. Uitgaande van ca. 6.700 nieuwe bedrijven komt de aanvullend benodigde inzet uit op afgerond 925 uur.
Inwerken	8.700	Conform besluit algemeen bestuur 27 oktober 2022 komen deze ten laste van de collectieve uren.
Totaal	13.788	

8. Monitoring, voortgang en evaluatie

Vanaf 1 januari 2024 gelden de regels uit het Omgevingsbesluit. In afdeling 13.2 zijn artikelen opgenomen ter kwaliteitsbevordering en afstemming inzake de uitvoering en handhaving. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, rapporteren jaarlijks over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel.

Registratie en monitoring

Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Een goede registratie van de activiteiten is dan ook erg belangrijk. Ook in 2024 zal gewerkt worden aan het verbeteren van onze informatiepositie. Dit doen wij onder andere door te komen tot een samenhangend informatieplan.

Bij de registratie van werkzaamheden wordt met name gebruik gemaakt van het zaaksysteem van Stadsbeheer (LEEF). Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten. Daarnaast maken de toezichthouders zoveel mogelijk gebruik van digitale checklisten.

Voor het uitwisselen van gegevens tussen de deelnemers en de FUMO over bedrijven/activiteiten wordt de Portal gebruikt. Het is nog steeds lastig om betrouwbare gegevens hieruit te verkrijgen. Dit blijft een aandachtspunt voor beide partijen. De Boa's verwerken de gegevens van de uitgeschreven strafbeschikkingen in de transactiemodule van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Het CJIB verstrekt jaarlijks een overzicht van de strafbeschikkingen en processen verbaal die door de Boa's zijn uitgevaardigd.

Evaluatie

Vanuit het MT wordt de voortgang op de gehele uitvoering van het jaarprogramma gestuurd. Maandelijks worden (uren)rapportages opgesteld, zodat tijdig bijgestuurd kan worden. In de tertaalrapportages zal de voortgang van het jaarprogramma op individueel deelnemer niveau worden opgenomen. Tussentijds wordt waar nodig met de deelnemers overlegd waar en hoe bijstelling nodig is. Door middel van een (beknopte) halfjaarrapportage worden de deelnemers op de hoogte gesteld van de (inhoudelijke) voortgang van het jaarprogramma.

In het voorjaar volgt een (beknopt) jaarverslag waarin de FUMO verantwoording aflegt aan het bestuur van de FUMO en de deelnemers over de uitvoering van de VTH-taken. In dit verslag wordt gerapporteerd over de in het jaarprogramma geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten. Ook wordt in dit verslag het gehanteerde beleid geëvalueerd, waarbij met name beoordeeld wordt in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. Hiermee wordt de beleidscyclus van de BIG-8 gesloten. Daarnaast wordt het jaarverslag ter informatie aan de externe partners gestuurd. Het jaarverslag wordt tevens naar de provincie Fryslân gestuurd in het kader van het Interbestuurlijke Toezicht.

9. Afstemming en samenwerking

De FUMO werkt in het veld samen met andere VTH-partners. De intensiteit van samenwerking en de mate waarin de samenwerking structureel is ingericht verschilt. Onderstaande tabel geeft de samenwerkingspartners weer en geeft waar mogelijk inzicht in de samenwerkingsafspraken.

Tabel 6: Samenwerkingsdeelnemers/-partners

Partij	Samenwerking
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Wetterskip Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement
Provincie Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Functioneel Parket/Openbaar Ministerie/ Politie	Overleg in het kader van strafrecht (wettelijk), afstemming boa-coördinatie, afstemming toepassing LHS, samenwerking in complexe (keten-)strafzaken, natuurtoezicht.
Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)	Transportcontroles, ketentoezicht
Rijkswaterstaat	Afstemming, ketentoezicht, integraal optreden
Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA)	Ketentoezicht, integraal toezicht
Veiligheidsregio Fryslân	Incidenteel afstemmingsoverleg
Recreatieschap Marrekrite	Afstemming, integraal optreden
Natuur- en terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten, het Fryske Gea en Staatsbosbeheer	Afstemming, integraal optreden
Brancheorganisaties	Afstemming, klankbord
Andere omgevingsdiensten	Ketentoezicht, over en weer delen van kennis en ervaring

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrip	Uitleg
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
AB	Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling FUMO
Basistaken	De taken bedoeld in artikel 5.3, lid 4, Wabo, juncto artikel 7.1 en bijlagen IV van het Besluit omgevingsrecht (Bor), of, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, de met die bepalingen corresponderende artikelen uit die wet (18.22 Omgevingswet jo 13.12 Omgevingsbesluit). Tot de basistaken behoren ook de daarmee samenhangende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
Collectieve taken	Niet aan een individuele deelnemer toe te rekenen andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak die FUMO uitvoert in opdracht en ten behoeve van het collectief van de gezamenlijke deelnemers, waaronder in elk geval het in stand houden van een milieualarmnummer, zoals jaarlijks in de begroting beschreven.
DB	Dagelijks bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Fbup	Fryslânbreed uitvoeringsprogramma
IBP	Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPPC	De IPPC-richtlijn of richtlijn 1996/61/EC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control, d.w.z. geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.
LHSO	Landelijke Handhaving Strategie Omgevingswet
mba	Milieubelastende activiteit
e-Mjv	Elektronische milieujaarverslagen
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit
Productie uren	De uren die de medewerkers van de FUMO maken voor de deelnemers in het primaire proces zoals het behandelen van vergunningaanvragen, het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht. Vaak worden deze uren verward met productieve uren, dit is niet terecht.
Productieve uren	De uren van medewerkers waar budget tegenover staat. Dit zijn dus niet alleen de productie uren, maar ook bijvoorbeeld de inzet op de uitvoering van de collectieve taken en de voorbereidingen op de Omgevingswet.
Risicomodel	Dit is een overzicht van alle basistaak-locaties met een inschatting van risico's per branche , activiteit e.d. Het Risicomodel is een belangrijke basis en hulpmiddel om het risico-gestuurde werken te vertalen in planning en voorgenomen activiteiten.
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen

Bijlage 2. Doorwerking VTH-beleid Fryslân

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken (2020) zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. In dit uitvoeringsprogramma zijn deze doelen concreet ingevuld met activiteiten. Hieronder is samengevat weergegeven op welke wijze invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Tabel 2: Uitvoering doelstellingen VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2023
2.1 Aansluiting bij strategische doelen deelnemers	1	Bedrijven hebben inzicht in hun bijdrage aan en verantwoordelijkheid voor een klimaatbestendig, circulair en energieneutraal Fryslân.	<i>H5 Focus in toezicht. Aandacht voor energieverbruik bij controles. Dit draagt bij aan de uitvoering van de energiecontroles die aanvullend op dit jaarprogramma worden uitgevoerd vanuit de hiervoor beschikbare SPUK-gelden.</i>
	2	Emissies naar water en lucht door industrie en landbouw worden gereduceerd door een branchegerichte aanpak.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Overeenkomstig deze doelstelling ligt bijvoorbeeld de focus bij de branches Veehouderij I, Veehouderij II en bij de branche fokken en houden van dieren + verblijven op de controle van het stalsysteem.</i>
2.2 Risicogericht werken	3	Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Het plan 'Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)' is in uitvoering. Daarnaast verbeteren we op het gebied van energie onze data ten behoeve van het informatie gestuurd werken.</i>
2.3 Impuls ketentoezicht	4	De meest risicovolle grond- en afvalstromenketens zijn in beeld door een gerichte inzet van het ketentoezicht.	<i>Zie paragraaf 6.3 Programma Ketentoezicht. In 2024 staat onder andere grondstromen op het programma.</i>
2.5 Kwaliteitsborging	5a	De FUMO voldoet voor de basistaken aan de kwaliteitscriteria zoals beschreven in het Frysk Peil.	<i>Zie H3 onder gekwalificeerd personeel.</i>

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2023
	5b	Goed opgeleid personeel die voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH en beschikken over de benodigde competenties voortvloeiend uit de Omgevingswet. Optimaliseren van klachtenafhandeling en reactie op vragen van inwoners. Goede bereikbaarheid.	<i>Zie H3 Ontwikkelingen onder gekwalificeerd personeel.</i> <i>Overeenkomstig de afspraken die zijn gemaakt in de PDC FUMO vindt binnen 48 contact opgenomen.</i> <i>Inzet milieualarmnummer.</i>
3.1 Milieubelastende activiteiten	6	Objecten met één of meerdere melding- of vergunningplichtige milieubelastende activiteit(en) beschikken over een actuele melding / vergunning.	<i>Onder Collectieve taken (H7 Programma collectieve taken) wordt invulling gegeven aan de aanpak actualiseringsplicht (opstellen plan van aanpak).</i>
	7	De branches in de hoogste risicocategorie vertonen in 2024 een verbeterd naleefgedrag ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022.</i>
	8	De voorschriften die gelden voor de activiteiten met de grootste milieurisico's worden in 2024 beter nageleefd dan in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022</i>
	9	Bij overige branches en activiteiten is in 2024 het naleefgedrag minimaal gelijk aan het naleefgedrag in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022</i>
3.2 Bodem	10	Verbetering van het naleefgedrag bij bodemsaneringen Wbb in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022</i>
	11	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van Bbk-werken in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022</i>
	12	Inzicht in illegale activiteiten en het risico van niet gemelde bodemwerken en bepalen van de structureel benodigde inzet voor toezicht op niet gemelde bodemwerken in 2021.	<i>Naar aanleiding van de evaluatie uitvoeringstaken Bbk is een pilot vrije veld toezicht uitgevoerd, welke in 2024 zal worden voortgezet. In het voorjaar 2024 wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over de resultaten van de evaluatie die eind 2023/begin 2024 wordt uitgevoerd</i>
3.3 Asbest	13	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van asbestsaneringen in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring. De nulmeting heeft plaatsgevonden in 2022</i>

